

Heini Päivärinne

NAIMA JA PATSY

ja muita novelleja

Naima ja Patsy ja muita novelleja

© Heini Päivärinne

Ulkoasu: R. Penttinen

Kustantaja: Mediapinta, 2011

Sivun 12 sitaatti on Patricia Cornwellin kirjasta

Kuolleiden kirja (Otava 2008)

ISBN 978-952-235-362-7

Igorille

*Kiitän lämpimästi innoituksesta ja luotettavista neuvoista
kollegani, kirjailija-biologi Curt Westiä, tietokirjailija-
kouluttaja Ulla-Maija Rouhiaista ja siskoani Tarjaa. Jarkille
suurkiitos teknisestä tuesta bittiavaruudessa!
Kiitos teille kaikille, vuosien varrella kohtaamani kanssaih-
miset, ystävät ja tutut alitajuntaan mahdollisesti tarttuneista
mielikuvista ja aavistuksista!*

Sisällys

NAIMA JA PATSY	9
O. MÄHÖNEN JA HONGKONGROUVA	39
SADDAM	55
THESE BOOTS ARE MADE FOR WALKING	63
PINKIT BALLERINAT JA LEPPÄKERTTUSOLKI	107
PELKÄÄN HIRVEÄSTI KIRVESMIEHIÄ	111
HUUTO	121

NAIMA JA PATSY

Naima pyyhkii vetisiä silmiään riuhtoessaan Kelan ovea auki. Pirun tiukka ovi, miettii Naima samalla, kun pamauttaa oikean jalan oven väliin. On se perkele, että saranoita ei voida rasvata. Neljä vuotta sitten juuri joulukuun alussa oli ollut sama juttu, kun Naima oli viimeksi käynyt Kelassa, mutta silloin asiat olivat ihan muulla mallilla kuin nyt. Naima ravistelee eteisessä pahimmat, vetiset lumet pois hupusta ja hartioilta, kopisuttaa butseja seiniin ja asettelee kostuneita otsahiuksia järjestykseen. Kelan nainen istuu tiskin takana samassa asennossa kuin neljä vuotta sitten, hiukset samanlaisella sykeröllä keskellä päälakea, mutta puseron on näköjään käynyt välillä vaihtamassa. Naima istahtaa tiskin toiselle puolelle pöyhien hiuksiaan ja vetää kiristävää huivia kaulalta löysemmäksi. Kelan nainen ei sano mitään, katsoo vaan ilmeettömästi naputellen kuivamustekynää pöydän laitaan. Naima kerää laukustaan papereita, asettelee ne järjestykseen pinkaksi eteensä polville, ei pöydälle, ja päättää aloittaa, kun toinen ei auta.

– Päivää. Naima odottaa naisen vastausta, mutta nainen vaan naputtelee edelleen kynällä pöydän laitaan ja kohottelee kulmakarvojaan niin kuin niissä olisi nykimisvika. Naiman on pakko jatkaa. - Minulla olisi aika paljon kysyttävää, koska minulla on niin pienet tulot ja haluaisin hakea asumistukea. On minulla muutakin selvitettävää näissä papereissa, sillä mietin kotona, voisinko päästä vaikka johonkin kuntoutukseen.

– Eiköhän meidän pitäisi nyt ensiksi katsoa sinun tietosi koneelta, vastaa nainen ja jää odottamaan Naiman vastausta sormet koneen näppäimillä.

– Naima Kastehelmi Annala, 060865-180A.

– Täällä näkyy, että olet ollut burnoutin takia töistä pois melkein kahdeksan kuukautta neljä vuotta sitten ja saanut meiltä sairauslomakorvausta siltä ajalta, mutta sen jälkeen ei ole sitten mitään tietoja. Kuinkas se on mahdollista?

– En minä ole tarvinnut mitään apua, kun miehelläni oli niin isot tulot, enhän minä olisi edes saanut täältä mitään. Sairasloman jälkeen jäin kotiin, koska en enää kyennyt töihin. Nyt, kun me ollaan erottu, olen jakanut öisin postia ja saan siitä 347 euroa kuukaudessa käteen, mutta eihän se mihinkään riitä.

Naima ei jaksaisi millään selittää kaikkea Kelan naiselle ja ajattelee, jos vaikka kirjoittaisi kirjeen asioistaan ja selittäisi siinä koko paskan, eron ja Paavon aikoinaan vaatiman avioehdon, pettämiset ja oman unettomuuden ja vuokra-asunnon hankkimisen ja takuuvuokran ja ihan kaiken, mutta tietää jo kirjoittamista suunnitellessaan, ettei jaksaa. Naima miettii, että Patricia varmaan auttaisi, mutta hylkää samalla ajatuksen.

– Nyt me täällä Kelalla tarvitsemme kaikki uudet tiedot elämäntilanteestasi, lisäksi sinun on oltava hakijana työvoimatoimistossa, sillä sinun on oltava halukas tekemään kahdeksantuntisia työpäiviä, ja mitä tuohon kuntoutukseen tulee näen täältä koneelta, että olemme maksaneet sinulle jo neljä vuotta sitten yhden kalliin kuntoutusloman. Jos nyt tunnet olevasi kuntoutuksen tarpeessa, se sinun on todistettava hoitavan lääkärisi antamalla todistuksella. Haluamme myös hoitosuhteen kestosta ja sisällöstä tarkan kuvauksen ja reseptilääkkeistä, joita käytät.

– Mutta enhän minä jaksaa tuollaisia papereita ruveta etsimään.

– Ei tässä jaksamisesta ole kysymys. Vähän sinnikkyyttä ja muutama puhelinsoitto, niin sinulla on tarvittavat paperit

koossa. Me emme voi tehdä mitään ennen kuin olet tuonut tarvittavat selvitykset, nainen sulkee suunsa, eikä suostu enää sitä aukaisemaan.

Että lounaalle on kiire, Naima ajattelee. On se yksi helvetti alkaa soitella joka paikasta selvityksiä ja todistuksia. Äkkiä laskettuna pelkän asumistuen takia menee ensin viikko ennen kuin paperit ovat kunnossa. Naima miettii, että Kelan nainen laittaa hänen paperinsa varmasti kiireettömien pinkkaan, josta joku sitten ihan vahingossa ne löytää ja alkaa niitä käsitellä. Sitten hän itse soittaa Kelalle ja hänelle sanotaan asian olevan käsittelyssä, mutta päätöstä ei ole tehty ja että päätös kyllä postitetaan aikanaan. Naima ei ole varma, mitä sana ”aikanaan” oikein tarkoittaa tässä tapauksessa. Vuokra pitäisi maksaa joulukuun kymmenentenä päivänä, eikä Naimalla ole sitä varten varattuna euron euroa.

– Voisiko täällä joku katsoa heti ne paperit, kun saan ne kokoon, sillä minulla ei ole vuokrarahaa?

– Kelalla käsitellään hakemukset niiden saapumisjärjestyksessä, joten en voi kyllä poiketa vakiintuneesta käytännöstä. Nyt meillä on lisäksi entistä enemmän rästitöitä, sillä kaksi virkailijoistamme on koulutuksessa, nainen vastaa ja valmistautuu jo samalla lounastauolle. Naima pitkittää lähtöään ja kysyy naiselta, jos olisi joku pikaratkaisu hänen tilanteeseensa, sellainen poikkeusratkaisu, ja että hän on niin väsynyt, että tarvitsisi jonkun auttamaan selvitysten ja todistusten kanssa. Kelan nainen katsoo häntä kummastuneena niin kuin ei mukamas ymmärtäisi ja tokaisee takahuoneeseen mennessään, että aikuisen ihmisen pitää osata ennakoida tuleva tilanne. – Haista ämmä vittu, sanoo Naima.

Naima potkii sohjoa kadulla kävellessään ja katu, kun tuli sanottua vähän pahasti Kelan naiselle. Naima ei kyllä jaksaisi ilman Patriciaa.

Patricialla riittää mielikuvitusta vai onko se ihan totta: 16-vuotias tennistähti, Drew Martin, murhattiin Piazza Na-

vonan lähellä Roomassa. Naima muistaa ulkoa irrallisia päät-kiä ”Kuolleiden kirjasta”: ”Käänny selin”, mies käskee. ”Älä pelkää. En minä hakkaa sinua vyöllä. En minä ole sellainen.” Vesi loiskuu hiljaa ammeessa naisen kääntäessä selkensä mieheen päin, suunnatessa kasvonsa vanhaan, lohkeilleeseen stukkoseinään ja suljettuun ikkunaluukkuun. ”Käy polvilleesi veteen”, mies sanoo. ”Ja katso seinään. Älä minuun.” Nainen polvistuu kasvot seinään päin ja mies ujuttaa vyön pään soljen läpi.

Naima näkee Drown paikalla Kelan naisen, kun mies poistaa Drownin oikean pakarän ja osan oikeasta reidestä.

Naima käy hakemassa kirjastosta Patricia Cornwellia, olo on sen verran kamala, että Patrician murhat ovat parasta lääkettä. Naima lukee koko päivän ja illan ja lähtee yöllä kahden aikaan postirundille. Fillarin tarakka ja etupyörän päälle asetettu iso kori ovat täpötäynnä lehtiä, mutta Naima polkee vimmatusti pakastuneista sohjomökyistä välittämättä. Naiman jakoalue on pahimmasta päästä, syrjäkujuilla ei ole katuvaloja, mutta hän ajattelee, että Patrician murhaaja saa tulla ihan vapaasti. Ex-miehen postilaatikoon hän työntää lumisohjoa eikä ollenkaan lehtiä, vaikkei se kyllä kuulukaan hänen alueelleen.

Herättyään Naima soittaa verovirastoon, maistraattiin, pankkiin, vuokranantajalle ja lähimmälle esimiehelleen ja hoputtaa jokaista lähettämään selvitykset niin nopeasti kuin mahdollista. Naima on varma, että jokainen oli ymmärtänyt papereilla olevan kiire. Hän polkaisee aamupäivän lopulla vielä työvoimatoimistoon, ilmoittautuu työnhakijaksi, sairaalassa hän käy varaamassa ajan omalle lääkärilleen saadakseen todistuksen kuntoutusta varten.

Naima haluaisi tutkia ruumiita kuten patologit. Patsy on yhdeksän vuotta vanhempi kuin Naima, joten Naima ehtii tehdä vielä loistavan uran murhien parissa. Ajatella, olisi ihan oma huone ruumiita varten ja hieno toimenpidepöytä, jonka

voisi nostaa ja laskea nappia painamalla. Ja kalliit, kiillotetut veitset, luusahat ja kalloporat, mikroskoopit, leikelasit, sentrifugit ja pullorivi formaldehydiä, pikriinihappoa ja alkoholia. Naimalla olisi valkoisen virkatakkinsa päällä vihreä kumiessu ja kumisaappaat, muovimyssy, suusuoja ja assistentti, joku lihamestari, joka vetäisi hänelle kainaloihin ulottuvat käsineet ennen huoneeseen astumista. Rintataskussa olisi piippi ja kännykkä toisessa, murhattuja tulisi kuin liukuhihnalta. Naima ei suostuisi olemaan luonnollisen kuoleman kuolleiden patologi. Murhatapauksissa hän voisi mennä haiseviin asuntoihin, veren, yrjötyn viinan ja kusen ja paskan hajuun. Paavon vika, ettei hänestä tullut patologia ja oikeuslääkäriä.

Naima kuvittelee irti hakattua jalkaa. Se oli vanhan miehen jalka, sen Naima muistaa, vaikkei kirjan nimeä saa päähänsä. On helppo sahata lihaa ja jänteitä vaikka tavallisella käsisahalla, mutta se luu. Sen voisi sahata moottorisahalla, mutta meteli olisi hirveä. Voisikohan sen katkaista taivuttamalla tai hyppäämällä sen päälle. Jos ruumiin laittaisi makamaan niin, että jalkaterä olisi asetettu jakkaralle, hyppäämällä reiden päälle luu voisi hyvässä lykyssä katketa.

Naimaa mietityttää eniten, miltä murhaajan uhrista tuntuu ennen kuolemaa, sillä Naima ei usko, että sarjamurhaaja jättäisi homman kesken, vaikka uhri yrittäisi miellyttää murhaajaa. Naima ainakaan ei viitsisi.

Naima soittaa työvoimatoimistoon ja pyytää virkailijaa laittamaan hänen tietoihinsa toivomuksen päästä ruumishuoneelle töihin. Kun virkailija kysyy syytä Naiman toiveeseen ja varoittaa, että siinä hommassa pitää olla hyvä psyyke ja ruumiillisia voimia sekä asianmukainen koulutus, Naima vastaa, että hän saisi olla rauhassa, ja siellä pitävät kaikki ainakin turpansa kiinni. Cornwell on sika hyvä kirjailija. Naima ajattelee, että jos hän voisi lähteä autiolle saarelle kahdeksi viikoksi ja saisi valita jonkun ihmisen mukaansa mistä päin maailmaa tahansa, hän valitsisi Cornwellin. Mitähän Patricia siihen sanoisi. Voisihan se suostuakin, jos Naima vaikka kir-

joittaisi puhtaaksi romaania Patsyn sanelun mukaan. Kahdes-
sa viikossa he saisivat yhdessä ainakin viisisataasivuisen ro-
maanin valmiiksi, eikä se olisi mikään suuri ihme, sillä Patsy
on lahjakas, ja Naima voisi ehdottaa kirjaan omia ideoitaan.
Eihän sitä tiedä, vaikka Patsy antaisi hänenkin keksiä osan
kappaleista!

Patsy kirjoittaisi ja Naima sanelisi: *Kapea kuja päättyy ve-
risiin kiviportaisiin. Patsy ottaa etsivä Pete Marinoa kädestä
kiinni ja käskee pysymään hiljaa. Portaat kapenevat, irta-
naisia sementin palasia on joka askelmalla. Marino työntää
raskaan puuoven auki. Näky on karmea, Marinoa pyörryttää,
mutta Patsy tutkii jo nuoren tytön ruumista. Tytön kaula on
köyden jäljiltä musta, kieli on ulkona. Joka puolella on verta.
Marino siirtyy Patsyn viereen ja katsoo alas lattialle. Tytön
silmien kohdalla on vain kuopat. Patsy aukoo jo patologin
laukkuaan ja ojentaa Marinolle suojakäsineet. Kujalta kuu-
luu kuisketta ja askeleita.*

Naima ehtii lukea jo toista Cornwellii lähes puoleenvä-
liin ennen kuin kello on kaksi. Naima ajaa postirundin entistä
lujempaa ja saa lehdet jaetuksi kahdessa tunnissa ja viides-
säkymmenessä minuutissa, vaikka Paavon postilaatikon takia
menee aikaa enemmän kuin edellisenä yönä. Naima löytää
tieltä ison koiran paskan, sellaisen vajaan kilon köntin ja tun-
kee sen muovipussiin ja ujuttaa kepillä koukkimalla kökkä-
reet Paavon postilaatikosta sisään. Hän pahoittelee mieles-
sään sitä, että jos Paavo on illalla tyhjentänyt laatikon, kirjeet
eivät paskaannu. Eipä noin vittumainen mies kuin Paavo edes
saa kirjeitä, paitsi laskuja.

Aamulla Naimaa alkaa hiottaa vuokran maksu, sillä hän ei
uskalla soittaa vuokran viivästymisestä, eikä Naimalla ole
ketään keltä lainata. Kaksisataakahdeksankymmentä euroa
pitäisi olla koossa kuuden päivän kuluttua. Naima lähtee
keräämään tyhjiä pulloja pilanpäiten hetkeäkään uskomatta,
että niistä mitään kostuisi. Kolmen tunnin päästä hänellä on